

TELEGRAFUL ROMANU.

Nr. 93. ANUL XV.

Sabiu, in 19 Nov. (1 Dec.) 1867.

Telegrafulu eșo de doue ori pe seplemana: joi'a și Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la espeditura foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. ear pe o jumtate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

tro provinciile din Monarchia pe anu anu 8 fl. era pe o jumtate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 po 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirulu, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. si pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Eveneminte politice.

Sabiu, 18 Novembre

In casa de susu a senatului imperialu se voru inmulti membri. (S'a denumitu prin decretu ddo 25 Nov. mai multi de membri ereditari si pe victia ai casei de susu.) Numerulu acelu ce au a fi denumiti de membri alu acestui corpu inaltu inca nu e determinatu; dupa unele sciri list'a aru cuprinde 21 de nume. Prin acest'a regimulu se va sil'i a se asigura mai bine de acestu corpu, ca sa nu fia oponentu la proiectele ce le va aduce la desbatere in senatu imperialu.

Se suna in tempulu din urma si despre convocarea dietelu din tierile de dincolo de Lait'a si inca se dicea ca pre diet'a Boemie o ascapta rescripte interesante.

In senatu imperialu scimu ca se discuta in urma legea de delegatiuni intru ambele parti ale imperiului. Acea lege in casa deputatiloru s'a si primitu. Impregiurarea acest'a a facutu impressiune placuta in cercurile guvernamentale din Ungaria. „Magyarország“ e entusiasmata de unglu acest'a alu deputatiloru din senatu imperialu si dice ca se vede ca ei sciu sa treca preste susceptibilitati minutiöse si pricepu possibilitatile, dela cari aterna esistinta imperiului.

„W. Ztg.“ publica o decisiune imperatesca prin carea diet'a Croatiei se amana pana pro 8 Ianuaru anulu viitoriu. Vin'a acestei amanari e pregatirea alegerilor.

Pentru vulneratii italiani in bataliele ce le avura in tempulu din urma cu trupele Papei si cele franceze, a facutu si redactiunea lui „Hon“ o colecta de 3000 franci. Sum'a acest'a o adresaba Jokay redactorulu lui „Hon“ genralulu Garibaldi cu urmatorea comitiva:

Dle generale! Pre calea pressei amu indreptatu o provocare catra inaltuna unguresca pentru conferirea de ajutoru in favoarea vulneratiloru in resbelulu de libertate italianu. Sum'a ce s'a adunatu pana acum de 3000 franci me grabescu a Vi o tramite spre scopulu aretatu.

Din conspectulu alaturatu vei pute vedea, ca sum'a acest'a nu s'a adunatu din nisce daruri inlesnite a unoru avuti, ci suntu in adeveru adunati din denarii cei cu greutate adunati ai poporulu si pre cari i insotiesce si cate o binecuvantare pentru vulneratii eroi ai libertatii italiene.

Ddielu libertatii a decisu, ca ranile sa fia budiele acele, cari mai petrunderu sa vestesca invetiatur'a lui; vocea loru o intielegu mai bine natiunile de asemenea idei. Simpathia natiunei unguresci catra cea italiana fu si atunci mare candu ea cauta urm'a victoriei nisunlieloru sele; mai mare e in sa acum candu striga catra omenime jerf'a de sange a unei lupte gloriose dara calcate la pamentu.

Primesce dle generale sum'a adunata ca unu semnu de multiamita pentru trecutu, in carele nobil'a natiune italiana ni-a aretatu atat'a simpathia si ca espressionea acelei sperantie, ce viitorulu va aduce victoria comuna a tuturor poporeloru. Ddiu sa te tina indelungu. Pest'a 23 Nov. 1867.

Mauritiu Jokay Redactoru a lui Hon.

Congregatiunea comitatulu Biharulu a primitu unu respunsu dela Kossuth pre carele l'a luat la protocolu cu urmatorea observare:

Cu caldura mare a primitu congregatiunea multu stimatulu respunsu a marelui nostru patriotu.

Ca liniscire a primitu ea aprobarea pentru esoperarea restituirii legiloru din 1848 pre cum si cuvintele indemnatoe la o norocosa deslegare a

cestiunei natiunitatiloru. In espressionele incuragiatore atingatoe de sustinerea municipieloru avitice vede participarea cea entusiasmatoe a unei nigrigiri patriotice si in cuvintele cari privescu la sustinerea pacei espressionea ideiloru sele proprie. Esprimendu-si congregatiunea sincer'a bucuria pentru manifestatiunea neclatitulu patriotismu, primesce respunsulu spre placut'a scientia.

Din politic'a din afara reproducemu catu privesece cestiunea Romei dupa cartea galbena din corpu legelativu alu Francier urmatorele:

Cartea galbena are 90 documente privitoare la Italia. Celu d'antaiu e din 19 Fauru 1867 carele semnaliseza incercarile revolutionari contra statulu papalu si espuia intrevorbirele intre Bar. Malnret si Ratazzi, carele din urma, candu a dechiaratu Malaret ca Francia se va stradui a sustine conventiunea din Septembrie si-a datu tota silintia a nimici planurile lui Garibaldi.

Dintre tote mai interesantu va fi urmatoriulu estrasu. Sub datulu 2 Maiu referaba Malaret: „Garibaldi a indreptatu catra reprezentantii Angliei, Prussiei si Rusiei o nota circularia, in carea protestaba contra Soveranitatiei papei si amintesce ca constituent'a romana l'a alesu guvernatoru in Rom'a. Dupa parerea lui demnitarea acest'a i o pote lua numai a reprezentantia populara. Elu se privesece asiá dara de uniculu regimulu legalu in Rom'a si si ia ostenela a incunoscentia despre acest'a preputeri, se intielege lasandu afara pre Francia.“

Despre Grecia iata ce spune Independintia Belgica dela 16 Nov.

„O telegrama din Constantinopole ne anuntia sosirea in acelu orasiu a lui Omer-Pasi'a, ce este alu patrulea seu alu cincilea generalissime in Cret'a ce parascesce o partita pe care Aali-Pasi'a se neapatineza a voi s'o castige prin putere. Pan'acumu marele veziru n'a fostu mai fericitu decatu predecesorii sei: raporturile consuliloru residenti la Canea constata neisband'a incercariloru de impacuire; catu despre operatiunile militare o depesia dela Smirna, anuntia o lupta, in urm'a carei'a insurgentii au silitu la retragere corpu lu Mehemed-Pasi'a.“

Catu despre Serbia dice Ind. Belgia dela 18 Novembre.

„Nisce lamuriri ce ne pervinu asupra crisei ministeriale dela Belgradu paru a constata ca retragerea dlui Garasianin, ministrulu dirigente alu Serbiei, are cause mai adanci de catu simplulu incidente dela Rusciuc D. Garasianin a sciutu a se apera totu deun'a de influintiele rusesci; politic'a sea tintea a emancipa-Serbia, in vederea destinatelu mai inalte pentru care voia a pregati natiunitatea serba prin desvoltarea sorgintiloru sele si prin aliantie solide cu poporatiunile vecine. Simpathiele lui cunoscute pentru Francia lu facea suspectu in particulariu politicei rusesci alu carui agente se dice ca aru fi succesorile seu, d. Ristici. Asiá dara s'a produsu in ideile principulu Michaelu o schimbare care se lega pote cu nesce sperantie ce i s'au datu si cari nu voru remane fara influentia asupra sartei tieri sele.“

Diet'a Ungariei.

Cu siedintia dela 25 Novembre se deschide unu ciclu nou de siedintie in cari se voru discuta cuot'a, detoriele de statu, tratate comerciale si in fine emanciparea israelitiloru. Asiá dara cele ce audi „Hon“ deuna-dile totusi nu fura adeverate (vedi T. R. nr. 90 variet.) Dupa autentificare protocolulu se facura casei cunoscute mai multe incurse. Paulu Somsich presedintele mai multoru proprietari de vii si producenti de vinuri asterne casei o petitiune pentru stergerea decime

vinulu. La dorint'a ministrulu de justitia se preda petitiunea comisiunii de codificatiune spre a fi luata in consideratiune la elaborarea proiectulu de lege respectivu.

Dupa aceste interpeleza Gajzag o pre ministrulu de justitia, deca vrea regimulu sa introduca si in Transilvania legile ungurene despre ereditate (mostenire), comassatiune, segregatiunea pasionatulu si politia de campu.

Ministrulu de justitia Horvath raspunde, ca in privint'a celor mai multe obiecte de felulu acelu se facu proiecte noue de lege, cari voru fi valide si pentru Ungaria si pentru Transilvania. Catu se atinge de dreptulu de ereditate, dice ministrulu, ca nu aru fi consultu a se face schimbari, celu putnu in unu anu seu doi inca nu.

Em. Ivankada o petitiune a cetatiei Crisul micu, atingatoria de unu canalu proiectatu intre Pest'a si Szegedina.

In urm'a asternecei acestei petitiuni interpeleza Fr. Pulszky ca cum vrea regimulu sa respectsce rescumperarile singuraticeloru comune d' indetoriri urbariale facute naintu de 1848. In acesta privint'a indrepta ministrulu pre interpelant'e la activitatea comisiunii de codificatiune.

Presedintele ministeriulu face apoi cunoscutu casei ca Majestatea Sea Imperates'a s'a induratu pre gratiosu a primi cu cea mai mare gratia gratularile omagiale ale dietei aduse Maj. Selu cu ocaziunea pr. in. dile onomastice. Acesta scire o primi casa cu vivate entusiastice.

Dupa aceste referaba Antoniu Csengery asupra legei cuoteloru, Carolu Kerkapoly asupra detorieloru de statu si Fr. Pulszky asupra tratatulu comercialu ce are a se statori intre ambe partile imperiulu. Despartimentulu alu nouelea depune unu votu separatu pre mesa casei. Atatu referatele catu si votulu separatu se voru tipari si in luna viitoare voru veni la desbatere in plenu casei deputatiloru.

Ministrulu presedinte aduce apoi doue proiecte de lege. Unulu pentru emanciparea israelitiloru, si altulu pentru introducerea canaluriloru si drumuriloru de feru in cartile funduarie. Proiectulu celu dintaiu suna:

Proiectu de lege despre egala indreptatire a israelitiloru in privint'a drepturiloru cetatienesci si politice:

§ 1. Locuitorii israeliti ai tieri se dechiaru facultati de a esercita, in mesura egala cu locuitorii crestini ai tieri, tote drepturile cetatienesci si politice.

§ 2. Ori-ce lege, ori-ce usu si fia-care ordinatiune, carea sta cu acest'a in contradicere, prin acest'a se pune afara din valbre.

Ambe proiectele aceste se predara numai decatu despartiemintelu casei spre preconsultare.

De pe malulu Muresiulu,

22 Novembre 1867.

„Unio“ foia magiara din Clusiu, in nr. 46 si 47 s'au incercatu a-mi refrange parerile mele desfasurate in nr. 87 si 88 alu Teleg. Romanu, dara cetindu-i deameruntulu tota refrangerea, amu aflat'o, ca e defectuosa si in contra adeverulu. De si-aru fi luat ostenela d. corespundentulu de lui „Unio“ a combinat argumentele mele din nr. 87 cu celu din 88. apoi n'aru fi disu in nr. 47, ca n'aru fi acceptatu, ca sa se faca publicarea ataroru provocari cu nemica motivate, fara observare si rectificare din partea redactiunei „Tel. Rom.“ Aru face bine „Unio“, candu vrea se refranga ce-va, se nu contraga totu articolulu meu intr'un'a sententia in intielesulu acelu, ca se apare articulu fara argumente, ci se re-

producea fidelu simburulu articolului cu intielesulu seu celu adeveratu. —

Atât'a in genere; se ajungemu acum'a la specialitãti.

Articolulu din nr. 46 incepe cu eschiamarea de „mindég csak a régi nota“, adeca totu not'a cea vechia. Firesce, ca neci nu putemu alta nota, altu cantece suflã, decâtu aceea, ce ne dicta anim'a, carea e cuprinsa de dureri pentru amar'a deceptiune in proclamãta si prin foile magiare buciumat'a loial'a procedere fatia cu romanii in privint'a egalei indreptãtãri. Dara „Unio“ care nota suflã? nu totu cea vechia? Noi carii din esperint'a trecutului avemu dreptu a presupune totu ce e mai reu, ne tememu ca si „Unio“ i mai place not'a cea vechia antemartiala, feudalistica-aristocratica, prin carea suntemu rempinsi la institutiunile cele din ante de 1848. Dara se urmarimu objectulu mai departe. „Unio“ dice, ca deca amu vorbi despre ori ce objectu, ce nu taie in sfer'a politice si atinge institutiunile turciloru, noi totusi le amu mestecã cu poliitica si cu plangerile nãstre asupr'a magiariloru, ma tãte relle din afara, inca si bõl'a de vite de acum'a totu loru amu imputã-o. Ide'a din urma nu are lipsa de comentariu ca trece marginea ratiunei; plangerile nãstre in sa in contr'a magiariloru nu-su fãra temeiu si acelea nu potu incetã pãna atunci'a, pãna candu apesarea istorica aristocratica in Transilvani'a nu va incetã! —

D. corespondinte si esprima mirarea ca „Tel. Rom.“ incepe a merge un'a cõrda cu Gaz. Tr. Se nu scia onorata „Unio“, ca Telegr., si inainte de acẽst'a au pretinsu respectarea natiunei sele, numai in termeni mai moderati, si õre pentru ce? pentruca au asteptatu dela loialitatea magiara, ca va realisã egal'a indreptãtãre fatia cu noi. Tãte cãte se facura pãna acum au fostu prẽ putinu de asiã natura, incãtu sa ne dispuna la imni de lauda si de aceea, ceea-ce s'a disu mai nainte in termeni mai rari, noi amu repetit'o in termeni mai aspri. Au nu vede si „Unio“ si connationalii sei ca toti in tãte parti se comidisãza in institutiunile cele vechi? iãra ministeriulu nu grabesce cu nemic'a mai vitalu si de unde amu putã sa cunõscemu si noi vre-unu bine din constitutionalismu. In astfelu de impregiurãri accepta „Unio“ sa saltãmu de bucuria? Atuncea n'amu fi demni de destinulu unei natiuni!

„Unio“ mai departe apera ideile frumõse ale lui „Hr. Ztg.“ sub titlu'a „Natiunalitãtãle si oficiulu de jude“, carea ne-a datu ansa a vorbi mai pe largu in contr'a acelei ideii; totusi apoi se corege si dice, ca aru fi bine sa se tina si sasii si n'fapta de aceea ideii si se aplice mai multi romani in officiu. —

Mai departe ne reflectãza, ca in comitate s'au

alesu destui romani, si deca nu s'au alesu mai multi, apoi numai lipsei inteligentiei avemu de a o impuã! —

Audi colu! ca destui romani s'au alesu fatia cu miõ'a nãstra inteligentia? Adeca numai pentru aceea nu s'au alesu romani mai multi, pentru ca n'au fostu de unde? Dara romanii cei multi parte amploiatu, parte juristi absoluti, candidati fiindu, in sa nealesi si o parte mare din ei acum'a fara officiu? nu-su inteligentii? Sãu numai aristocrati'a e inteligentia? Numai nobiliu suntu chiamati a fi in officiu? Aducetiye aminte ca omare parte din cei alesi de ai Dvostre nu prẽ suntu in stare a purtã officiu, n'au idea de justitia si prin acẽst'a periclitãza executarea dreptãtãiei in asta tiãra; ai nostri in sa — si cu aceea ne putemu fãli: suntu de-si putini, juristi buni, drepti si apti spre officiu! Vomu vedea urmãrile justitiei de acum'a, vomu urmãri cu atentiune tãte sentintiele, ca dupa care calapodu se facu!

Deca avemu mai putina inteligentia, pentru ce nu o aplicati pe aceea in officiu? pentru ce nu ia-ti alesu in officiu in proportiune cu alesi vostri? pentru aceea ca nu va place egal'a indreptãtãre!

Dice mai departe, ca acestu provisoriu nu va avea durabilitate multa, numai sa fimu cu rabdare pãna la organizare prin diet'a facenda! Da õre candu va fi aceea? ca in locu sa se aduca acum'a la tapetu in dieta, ne anuntia „Unio“ in nr. 47 sub rubric'a „varietãti“, ca emanciparea jidaniloru va fi objectulu primei desbateri in dieta, apoi drumulu de feru etc., de organizare inca departe stãmu! Firesce emanciparea jidaniloru interesãza tare pre aristocrati, ca acei'a aduc mai multe folõse cã noi loru, ce feliu de folõse inse suntu acelea, voru sci mai bine respunde altã! — Dara chiaru deca aru veni organizarea aceea cãtu mai curendu, au dõra aceea va sci implini dorintiele nãstre? pre lãnga acelea ce amu esperiatu pãna acum'a mai amu motivu de a nu crede asiã ce-va si pentru aceea, ca chiaru „Unio“ ne o spune in refrangerea sea din nr. 46 printre sire, ca nu pãte pricepe si nici nu i-o spunem, ca cum s'aru putea infiintã teritoriã natiunalã fatia cu pretensiunilr istorice ale magiariloru, adeca scaunele sasesci si secuiesci si comitatele magiare; — ca noi romanii afara de districtulu Pagarasiului si a Naseudului nu avemu nimic'a. Pre lãnga prospecte de aceste se intielege ca si viitorulu inca nu ni-lu impenãza „Unio“ asiã frumosu precum se aiepta cãte odata si asiã rabdarea incepe a se peface in nerabdare.

Se vimesce mai departe, ca cum amu pututu aminti de majorisarea romaniloru prin magiari in comitate; da nu crede, ca suntemu majorisati? Sa nu mergu mai departe, si sa spunu ca din cãti membri sta comitetulu comitatulu Clusului. Acest'a constatã din 300 magiari, si patru-dieci romani, popu-

latiunea comitatulu in sa stã din 110.000 romani si 3350 magiari, din acesti'a adeca au 10—11 in sa cãte unu reprezentantu; romanii in sa 25—2700 au unu reprezentante! Acẽst'a e proportiunea frãtãsca? acẽst'a e constitutiune liberala? Acẽst'a e o ironia, carea stã departe de egal'a indreptãtãre, si totusi ve mirati inca de lamentarea nãstra, si imputati inca neloialitate? Noi cari platimu promptu darea, noi cari ne-amu versatu pentru tronul la ori si care ocaziune sãngele, amu meritatu o atare neconsiderare. — Dara cine ne asculta? cine ne vindeca ranele? voi? voi nu vreati sa ne impliniti justele pretensiuni; nu remane alt'a, decâtu sa ne plãngemu prin foile publice inaintea lumii, cã sa scie, cari suntu referintiele in cari trãimu.

Nu sperãmu multu dopa cãtu vedemu din imprejurãrile actuale neci pentru aceea, cãci se incepe a se scuturã cãte unu provisoriu amploiatu romãnu apt spre officiu, prin simpla Abfertigung de 5 luni plata; õre ce scopu are prin aceea? cã sa nu mai pãta romanii intrã in officiu la organizarea fiitõre? Spune-ne „Unio“ acum'a, ca deca pe amploiatii cei multi romani parte iaru abfertigãni-végkielégettes— parte i voru pensiunã, atuncea õre la oficiurile nõue finantiale, (dela care se voru departã strainii) urbariale, de cãrti funduarie, de cambie ce romanii voru intrã in oficiuri? Cei alesi din comitate? apoi n'aru remanea la comitate romani amploiatu! Asiã dara vomu putea cautã cu lamp'a lui Diogene amploiatii romani la organizarea venitõre, fãra de aceea ne emigrãza o gramada de tineri, juristi, in tiãra romanã-ca, pentruca nici nu potu capetã oficiuri, asemenea voru fi silite si alte familie oneste despoiate de platã loru a le urmã acolo! Tristu venitoru pentru beatã Transilvania! triste prospecte pentru natiunea nãstra, inse pentru aceea nu va desperã!

Mai in urma inca ce-va, cã se aiba e nã-va ideia despre alegerile decurse ale amploiatiloru, din Comitate, apoi eata statistic'a:

Romani Magiari.

1. In comit. Cetatei de balta	8	15
2. In comit. Solnoculu interiore	7	26
3. In comit. Clusului	16	36
4. In comit. Alb'a superioare	2	24
5. In comit. Hunedõrei	18	26
6. In comit. Turdei	7	40
7. In comit. Alb'a de josu	11	33
8. In comit. Dobac'a	6	27

Summ'a 75 rom. 227 mag.

Din astea cifre, care nu le pãte negã neci dubiõs'a „Unio“, se pãte vedea lamuritu, cã ce dragoste, ce frãtãtate sciu magiarii profesã fatia cu noi a-

FOISIORA.

Pester'a negra...

nuvela originaria

O nõpte de lacrimi.

(Urmare.)

Amu fostu vedutu ca si betrãni esira la jocu sa privesca cum i-si petrece junimea. Numai doi betrãni lipseau de acolo. Seriositatea pre multi õmeni i cuprinde in mesura asiã de mare, incãtu in petreceri asiã sburatarite, cum le-amu dice, nu mai afla nici o multiamire. Liniscea, in care sa se pãta face repriviri placute asupr'a trecutului si a osteneleloru lui, acẽst'a e obstãsca petrecere a natureloru celoru adeverate betranesci, sãu deca sciu carte, apoi si cetirea unoru cãrti mai alesu a cãroru cuprinsu sa fia inruditu cu ideele loru.

Numai doi betrãni amu disu, ca lipseau de acolo. Ei erau parintii lui Ionutiu. O curte spatiõsa in carea de o parte stã o casa zidita frumosu la fundulu cãrei erã unu peru mare betranu, ce umbrea casa si ce cu umbra sea impedeãã arsitã sãrãnelu in tempulu de vera. De alta parte erã o camera clãdita anume pentru pestrãrea de bucatã si alte trebuintie. Inapõia acestei'a erã o fantãna cu cumpena, a cãrei trãca se intindea spre a dõn'a curte sãu grãdina a clãdiriloru economice, in fundulu cãroru se vedã o usia, carea trebuia sa duca in o grãdina de pomi si de legumi. Unele corfe

de nuele ingradite, cari erau asiediate sub larg'a stresina a camerei ne intarescu in legumaritulu din gradina si totu odata in negociulu buniloru nostri locuitori ai acestei curti cu legumi in orasiulu mai de aprõpe. Siur'a in carea erã unu caru bunu ferrecatu, grajdulu spatiosu ce erã deadrept'a siurei, si carele avea sub scutulu stresiniloru sele dõue pluguri desciocolate si asiediate in rendu, precum si impartitõrea, carea asceptã secerisiulu spre a se umplea, dovedeau, ca preste tãte acestea stapanesce unu omu harnicu.

Din tind'a casei, carea erã totu odata si bucatãria, pasi betranulu Petru cu o carte sub suõra si cu ochelarii pre nasu. Lelea Nastasia siedeã pre unu scaunu la umbra perului si priveã cu deamãntõflu la unu puu de gaina ce-lu tinu-se acum mai de multe dile in sinu, spre a se insanatosiã de ran'a ce o capetase dela un'a din clocele din curte. Acum se plãca tocm'a sa-lu puna josu intre ceilalti. Elu bietulu de-si erã asiã bine grijitu umbra veselu, liberu pintre ceilalti pu.

— Sa-ti cetescu ce-va Nastasia dincartea acẽst'a. Multu e minunata, dice Petru, si se asiedia si elu pre scaunu.

— Audi tu ce minuni se spunu aici, ca faceau strãbunii nostri cai vechi, cãtu erau ei de maestri in tãte. Se vede ca atunci nu le erã rusine a lucrã la meserii.

Petru avã o istoria cãtea despre podulu celu maretiu si insãratu intre minunele lumii, despre podulu lui Traianu preste dunare, despre batãile romaniloru celoru vechi cu dacii si se mirã de modestiã si umanitateã lui Traianu, carele si rupse vestimintele spre a legã ranele vulneratiloru. In diu'a de astadi nu

mai vedi tu domniã cei mari sa fia asiã, adãugea Petru. Apoi veni cu vorb'a la batãile cu Buna-partã, unde si romanii militari luãra parte si istorisã de strapãtiele si necesarile resbeleloru, la cari din urma se vedã a fi luatu si elu parte.

Nastasia ascultã si cautã dupa puisiorulu ei cum se mestecã intre ceilalti, dara cu gandulu se parã a cugetã si mai departe. Ea erã neliniscita.

— Dõmne Petre tu-mi spui din cartea ast'a lucruri asiã de frumõse, pre cari eu abiã le potu cuprinde si apoi si din batãile in cari ai umblatu, dara eu amu visatu asiã de reu pre Ionutiu asta nõpte. Pare ca neci odata n'amu fostu asiã ingrigita de elu. Elu si-a fãcutu de lucru cu Floric'a lui Todoranu si atãtea se vorbescu in satu despre Sãft'a. En cugutati se dice ca ea ambla pre la Stãnciulu capitanulu prin padure. Acestea tãte nu suntu lucruri bune...

— Dar taci pentru Ddiu! ei suntu amendo doi teneri nevinovati, ce te iai dupa visuri si dupa spusese õmeniloru?

Puiuã ajunsese in dreptulu grajdulu si dintr'o data o grapa se desface de cãtra pãrete si cade pre bietulu puu, care se vaietã reu. Nastasia alergã— puiuã erã mai mortu.

— Nu-i semnu bunu nici acẽst'a Petre!

— Taci cu credintiele tale desierte.

— Ti-amu spus Petre ca astadi nu se implinesce bine.

Petru jumetate necajitu pre usiurãtatea moieru sele, — cãci asiã privesce elu superstitiunile ei, plecã sa duca cartea si ochelarii in casa. Se cam si turburase si nu mai putã ceti. Dara mai tãrdiu

cum'a, candu inca nu e resolvida cestiunea delicata a uniunei, d'apoi inca dupa aceea ce voru face cu noi ?!

Eră tocm'a se incheiu articolulu, candu eala mi sosese si nr. 45 a lui „Unio“, in care ierasi asla dens'a cu cale a ne indrumala organizarea fiitóre, care se va lua inainte si in fundulu regescu, largindu-ni-se si noue drepturile spre a fi mai bine reprezentati! Adeca prin acést'a de o parte ne dati de priceputu, ca organizarea se va face pe asema istorica magiario-secuio-sasa si noi se ne acomodamu numai cum vomu putea pe teritoriulu acé'a si alte teritóre, spre es. natiunale, se nu pofim'u pe sem'a nóstra? Adeca ne indrumati la organizarea fiitóre? Prin armare cine nu póte implini a-s-t-a-d-i justele pretensii unei natiuni, acé'a nu le póte implini nici m'ane, pentru ca privilegiiu remanu in veci si pururea iubitori de privilegii, cari nu suferu pre poporulu egal indreptatitu. Din acestea resulta, ca in zedaru ne indrumati la organizarea fiitóre, in zedaru vreti sa ne convingeti, ca pre has'a teritoriilor istorice vreti a ne implini justele pretensii, ca nu ve credemu ce d'iceti, ci numai la aceea, ce face c'eti

Principatele române unite.

Despre disolverea cameriloru cetimu in „Romanulu“ urmatórele :

Bucuresci, 10 Brumaru.

A disolve o adunare care n'are, nu póte avé o majoritate; a disolve o adunare ce are in sinulu ei deputati cari voru sa se adune la Romani, ca reprezentanti ai natiunii si sa puna in cestiune ins'a si esistinta nationale si contra caror'a protesteaza alegatorii loro si marea majoritate a natiunii; a disolve o adunare in sinulu carei'a se radica unulu din corifeii ei, dechiara ca insusi primulu ministru a disu ca unicea si tronulu au nevointa de salvare, si dens'a, fara a protesta, trece la ordinea dilei si apoi investese indata pre acelu deputatu cu sufragiurile sele precum i lu decorase cu aplaudete ei, diu'ariele austro-magiare (? R. T. B.) din astiera au disu ca este aface o lovire de statu.

Noi amu credintu din contra, — si acést'a amu spus'o tuturoru ministriloru in templi trecutii — cu unu guvernulu care face apelu la natiune arata respektulu celu mai mare pentru legalitate. Noi amu credintu ca de câte ori unu guvernulu da ocaziune natiunii a lua parte drepta la lucrulu publicu, dovedese amórea sea pentru progressu, si da putere esecutive si legislative puteri mai nóue, mai mari si mai sicure spre a face binele. Organele partitei opuse nóue, atátu naintea câtu si in urm'a

disolverei Camerei sustinu contrariulu. Natiunea va spune in curendu opiniunea sea.

Aflámo in acestu momentu ca Ministerulu nostru s'a reformatu in modulu urmatóru :

D. Dumitru Bratianu, plecandu in strainetate spre a tratá cestiunea jurisdicțiunei consulare in Romani'a, d. Stefanu Gulescu trece la Ministerulu afaceriloru straine. D. I. Bratianu trece la ministerulu din intru, si remane ad-interim la ministerulu de finantie. D. Donici la lucrările publice; D. Antonu Arionu la justitia, si DD. Gusti si Adrianu remanu la ministeriele loro respective. „Rom.“

Inaugurarea conferintelor publice anuali ale Ateneului Romanu se anuntia pe 5 Novembre dupa urmatórea programa :

I. Solemnitatea va incepe prin „Imnulu Ateneului“ cantatu de societatea corala romána, sub directiunea domnului Cartu.

II. D. Presiedinte alu Ateneului va face o scurta dare de séma a lucrărilor societății „Ateneului“ in cursulu anulu din urma.

III. D. Em. Bacaloglu, va atrage atentiunea publiculu asupra unor'a din recentele progrese in sciintiele fisice.

IV. Dn'a Anic'a G. Cretianu va esecuta pre piano Marsiulu din Tannhäuser de Wagner, arangiatu de Liszt.

V. D. V. A. Urechia, va face o rapede dare de séma de miscarea literatiá in tierile romane, in anulu din urma.

VI. Dn'a El. Riureanu, nascuta Wachmann, d. N. Voinescu si dlu Krüger, voru esecuta pe piano, viola si violoncelu Trio de Mendelssohn-Bartholdy.

VII. D. C. I. Stancescu, va face darea de séma despre miscarea si productiunile artistice din tiera in cursulu anulu trecut.

VIII. Coru finalu.

La locurile de langa tribuna si primele bānci ale Amfiteatrulu, se intra numai cu bilete prezentate la intrarea obicinuita a salei, care face factia curtiei de Cassatiune. La locurile celelalte se intra prin fundulu salei, pe sub bolt'a de intrare a caselor, ele se afla la dispozitiunea publiculu până la 7 ore si 55 minute.

La 8 ore precise tóte intrările voru fi inchise, spre a nu se aduce impedecare serbārei.

Presiedintele Atheneului: Grafu C. Rosetti. — V. A. Urechia, C. Esarcu, v.-presiedinte. — Gr. N. Manu, I. Garleanu, secretari. — G. Missailu, casseru. Bucuresci, 2 Novembre. „Rom.“

Varietati.

** Majestatea Sea Imperialulu p trece de vre-o câte-va zile in Bud'a-Pest'a.

** In diu'a onomastica a Maj. Sele Imperatesei s'a esecutatu dincolo de Lait'a legoa, in urma carei neci unu arestantu nu va mai fi pusu de aci inainte in fera. Cu acésta ocaziunei si acelor'a ce ce le purtara până ci li se luara si asiá lantuitu numai e neci unu arestantu dincolo de Lait'a.

** E positiva scirea ca admiralulu Tegetthoff ia succesu a capetá remasitiile pamentesi ale Imperatulu Massimiliano. Salm si alti prinsii austriaci suntu eliberati si reintorcu in Europa.

** Intregirea armatei. „N. W. Tghl.“ spune ca in ministerulu de resh lu din Vienna suntu consultari forte vii asupra intregirii de armata ce are a se pune acum câtu mai curendu in lucrare. Ministrulu presiedinte Andrássy inca luá parte la aceste consultari. Mai departe se dice case facu tóte intielegerile spre a puté indupleca pre diet'a Ungariei la o lege in privinti'a recrutarei celei mai de aprópe. Se dice ca regimulu cere 47,000 de recruti, asiá dara mai de dóue ori atât'a pre câtu au datu Ungari'a mai inainte. Lips'a de atáti'a recruti se intemeiazá pre situatiunea dela dunarea de josu si preste totu in orientu. Ungari'a, se dice acolo, are interesu la tóte aceste si asiá se da cu sócótela ca diet'a din Pest'a va incuviintiá si 47,000 de recruti.

** Starea esceptiunala din Comitatu Hevesiu s'a inlaturatu.

** Furturile la noi a devenitu unu ce indispensabilu pentru cronic'a dilei. Obiectele furtulu fura in tempulu din urma de altmintre forte acomodate tempulu celu frigosu. Asiá audim'u ca in amedia mare s'e furatu unu caputu de ierna, carele erá espusu, pentru de a atrage atentiunea asupra depositulu de vestiminte. Asemenea s'a intemplatu cu unu paletot captusitu cu pei de mielu si cu unu cojocu.

** Rabinii unguresci, numiti ortodoxi, au tinutu in 13 Nov. o conferintia in Surani, unde au decisu compunerea unei petitiuni contra emanancipării israelitiloru.

** Drumulu de feru intre Oradea-mare si Clusiu, a carui linia trece prin valea Crisinului, are o lungime de 20 mile. In distantia acést'a voru trebui a se gauri in pamentu 6 tunele, cari la olalta dau o lungime de 886 stangeni. Statiunile voru fi Oradea, N. Telegd, Alcsdu, Ren, Bratea, Laculu negru, Sebesiu, B. Huedinn, Egres, M. Nadasiu Clusiu. Sum'a speselorulu suie la 16 milioane fl.

lapuca si pre elu nisce cugete, nu pentru superstitiunile muierei sele, ci pentru spusete ei despre legaturile capitanulu Stanciu si cu mam'a vitrega a Floric'e si de aci se insirau o miia de cugete care de cari mai rele. Omulu câte odata aru voi a se desbraca de asemenea cugete aru vrea sa le departe dela sine. Cauta a-si face elu insusi ridiculosa originea loro, dara deca acea origine are tototusi unu fundamentu câtu de putinu, va sa dica, nu e numai o intimpure luata din ventu, tóta muncierea de a se desbraca de asemenea gandiri e indesiarta. Ceea ce póte omulu face cu ore-care succesu, in impregiurari de aceste e, cá sa se apuce de unu lucru distragatoriu. Asiá cugeta si Petru. Elu se puse a asiedia prin curte unele lucruri altfelu de cum stau ele mai inainte, nu pentru alta, decâtu sa aiba ce-va lucru de distractiune.

Ce facea si unge erá Ionutiu? Elu erá inca la petrecere. Unu ce preste obiceiulu seu.

Suntugresielu mici si nu asiá tare vinovate, cari insa pentru ca nu se ocolescu in adinsu si resbuna asupra unui omu de omenia mai cu inversionare decâtu asupra destrabalatorulu. Ionutiu, dupa cum amu vediatu, erá in diu'a acést'a regele juniloru cu Floric'a regin'a junelor. Elu nu a datu ce e dreptu privilegiu nimenui, nici la vre-o certa, nici la altu ce-va reu, insa rivalitatea cuprinse alte inimi din apropierea lui, si asiá unele strigari de jocu, cam impungatóre au aruncatu o schinteia de neastimperu si in anim'a lui. Elu replica cu sarcasmu camu ascutitu strigarea in jocu, incátu Floric'a, de-si ii parú bine de ingeniositatea cea repede si gat'a de lovitu, totosi puse mán'a pre gur'a lui Ionutiu. Ea avé temere, cá sa nu se nascá de aci ce-va. Replacatul fu desarmatu de totu, insa in momentulu

acé'a rivalitatea lui se preface in simtiu de resbunare si Gerasimu erá satana, carele se bucura de incidentulu acést'a, cáci singuru totu nu cutéza sa atace pre Ionutiu.

Candu se termina joculu asiá dara, aceste tóte premersese. Gerasimu cautá privilegiulu a-si castigá partianu in celu „atacatu“ de Ionutiu. Fetele din jocu deca si nu tóte, ele sa vaierara mai multe asupra lui Ionutiu, cáci preferéza elu asiá tare pre Floric'a. Cesti'a nu pentru ele, ci pentru sine, erau cam amariti pe Floric'a, ca ea preferéza numai pre Ionutiu. Asiá dara inimi'a de tóte partile se descarca asupra lui Ionutiu si impregiurarea acést'a a fostu forte favoritóre pentru Gerasimu.

Salt'a observá si ea tóte aceste si sciendu ca Gerasimu nu are nemi'a, ea la fostu urmaritu si ia pusu si ce-va in palma, cá sa castige ómeni pentru partea ei si lui Gerasimu.

Astfelu erá situatiunea si Ionutiu puté incungiuirá pre lesne periculu, deca mergea simplu acasa dupa cum se obicinua de alte dati. Astadi inse sciendu ca si in diu'a urmatóre e serbatóre si asiá nu suntu lucruri grabnice, iera de alta parte triumfandu de bucuria de invingerile lui la jocu, elu otari ca adi sa jertésca vre-o câte-va ore mai multu petrecerei si la acésta aduse cu cuvinte frumóse si seducatóre si pre Floric'a.

Petrecuse acum multu in vorbirile loro la olalta. Ei si siopteau placutu despre viiterulu loro carele trebuie, dupa cum diceau ei, sa fia fericitu, — candu eata, vre-o trei patru insi vinu si trecu pre langa ei. Unulu in batjocura tinde man'a la paler'a lui Ionutiu si i o întorce odata cu veementia in capu, incátu lu mai smancesce din bratiile Floric'e. A-

cest'a erá semnalulu la inceputulu unei catastrofe. Floric'a remane incremenita. Iera Ionutiu se smancesce din bratiile ei si cere séma dela cei ce l'au insultatu. Acést'a le erá bine venit. Vre-o câte-va cuvinte schimbate si ulit'a erá plina de ómeni adunati priu larm'a unei batái. — Ionutiu cadu victim'a cutitulu lui Gerasimu — dara in acé'a momentu si Floric'a victim'a insultelorú Saftei, vitregei sele, carea pareá acum justificata inaintea celoru ce ascultá insultete ei. O isbanda bine venita erá pentru multe fete si feciori din satu; dara si opiniunea cea buna seclatina; cáci cum e multimea, e urmézi to'u deun'a impressiunelorú celoru din urma.

Bietii betrani ai lui Ionutiu sosira si ei amiriti si cu lacrimi in ochi. — Vedi Petre dice Nastasi'a nu-ti spunému eu!

Ionutiu jacea cá mortu pre pamentu scaldatu in sänge. Abia la vre-o cate va momentu lu luara pre mán'i si lu dusera acasa. Mai tardiu se tredi. Ionutiu insa erá cá in unu deliru; elu visá de Floric'a lui. Floric'a inse plangea acasa fiendu-i anim'a apesata de greumentulu durerei pentru catastrofa lui Ionutiu, de greulu rusinei ce patise in ulitia; se caia ca de ce nu s'a intorsu mai curendu acasa, precum facea de alta data.

Ionutiu erá incungiuiratu de ai sei, cari lacrimau in giurulu seu si lui i da câte o lacrima candu vedea pre parentii sei in giurulu seu, si candu gande la Floric'a. Erá acést'a nópte menita bucoriiloru, o nópte de lacrimi.

(Va urmá)

*** Garibaldi a fostu in dilele din urma cam bolnavu. Regimulu (italianu) a tramisu la bolnavu pre profesorii Zanetti si Ghinozi ca sa-lu cerceteze. Profesorii au aflatu ca clim'a in care se afla generalulu i causã reulu. Consiliulu ministri-loru au si decisu, ca Garibaldi numai decãtu sa fida dusu lu Caprer'a.

*** In Manchester s'au esecutatu in 23 Nov. trei feniani (irlandezi revoltanti) osenditi la mörte. Esecutarea se facu prin esiafotu. Inainte cu o di a fostu o rescöla formalã. Poporulu se adunase si injura asupr'a regimulu.

*** Insul'a Tortol'a nu e in-ne-cata. Scirea oficialã ce vine dela ministeriulu colonialu redusetotu lucrulu la aceea, ca pre acea insula a fostu unu orcanu förte mare ca si la St. Thomas, carele a duratu dela 11 pâna la 3 öre. Döue tertialitãti din locuintile cetãtiei, priasörea, biseric'a, ospitalulu, scöla, capel'a, monastrea de calugaritie si schel'a suntu derimate. Bucatele si pomii au suferitu tare förte incãtu locuitorimea erã sa mörã de föme. Morti s'au intemlatu multu 100. In capital'a Tortolei se vorbesce numal de 22 insi. — Pagube insemnate a causatu orcanulu la St. Thomas, unde s'a periclitatu mai multe vapöre si alto nãi. Numai dela döue vase stricate de orcanu s'au prapaditu 180 ömeni.

*** Calendariu pedagogicu pre anulu visectu 1868 pentru invetiatori, educatori si barbati de scöla compusu de Redactiunea „Magazinulu pedagogicu“ anul I. a aparutu la Naseudu. Pre lãnga cele obicinuite mai contine si vre-o câte-va teme pedagogice interesantë.

*** „Familia“ aduce in nr. din urma o ilustratiune intitulata „Museulu lui Bruckentalu“ din Sabiu. Amintimu acest'a numai ca sa atragemu atentiu-neã Familiei, candu imprumuta esilografii, cum e si cea a museulu, ca sa veda ca dela cine imprumutã. Pentruca deca nu s'omna edificiu si casele din pregiuru din ilustra-tiune cu cele din natura, apoi celu putinu amenuntele din pregiuru sa corespunda mai tare adev-erulu. Prin piat'a Sabiului nu se vedu figori de cari ne infatiseãza icon'a, celu putinu nu costumate asiã si apoi cultur'a la noi inca nu au pusu ömeni-loru corfele in spate. Ast'a are sa urmeze; pâna

acum le ducu numai in mãna si numai in unele pãrti li s'au suitu pe capete.

*** Diuaristica francesã. „Courrier Francais“ aduce urmatörele date despre nume-rulu esemplareloru ce se tiparescu de diferitele di-uarie francesë din Parisu: „Siècle“ 36,667; — „Figaro“ 35,938; — „Liberté“ 30,400; — „Courrier Francais“ 16,620; — „Opinion Nation.“ 15,300; — „Patrie“ 12,000; — „Journal des Débats“ 9910; — „Pemps“ 9000; — „Constitutionel“ 8823; — „Union“ 8433; — „Presse“ 8000; — „Avenir Nat.“ 7168; — „Univers“ 6967; — „France“ 6667; — „Gazette de France“ 5300; — „Epoque“ 4166; — „Situation“ 3666; — „Monde“ 3300; — „Eten-dard“ 3000; — „Pays“ 2667; — „Jurnal des villes et des compagnies“ 1600 etc.

Mai nou.

Florenti'a, 26 Novembre. Garibaldi a ple-catu astadi pentru Caprer'a.

Parisu, 26 Novembre. „Etendard“ califica autorisarea data lui Garibaldi de a se întörce la Caprer'a de regritabile.

Berlinu, 26 Novembre. Gazet'a „Nordulu“ considera ca problematica intrunirea conferintiöloru Itali'a, dice dens'a, aru fi cerutu ca mai întâiu sa plece oscirile francesë din staturile Pontificale. Guvernulu Papei la rendulu seu, aru fi primitu con-ferintiile, dar nu numai ca consultatiöe.

Belgradu, 26 Novembre. Armãrile in Serbi'a iau unu caracteru seriosu; in ministeriulu de resbelu este o activitate din cele mai mari. Artileri'a se maresee.

Nr. 156—1867.

Nr. 37—1

Edictu.

Nicolau lui Nicolau Samfiru polecritu Fãrceanu carele de trei ani au parasitu pre soci'a sea ligiu-ita Mari'a lui Ioann Tinculu amendoi din Sabiu, fãra

a se sci de fatia loculu petrecerei lui; se indatörë-za prin acest'a ca in terminu de siëse luni dela da-tulu de fatia sa se prezenteze inaintea forulu ma-trimomialu subscrisu, pentru ca la din contra cererea muierii lui asupr'a lui data si fãra de elu se va de-judecã si olãri dopa prescriesele sustatãtöre.

Sabiu 14 Novembre, 1867.

Forulu matrim. gr. res. ala Protopo-piatulu Sabiului I.

Nr. 35—1

EDICTU.

Paraschiv'a Ioann Oancea din Tarlungeni, ca-rea de patru ani a parasitu cu necredintiã pre le-giuitulu seu barbatu Ioann George Bestea totu din Tarlungeni, fãra s se sci loculu petrecerei ei; e to prin acest'a citata, ca in terminu de siëse luni dela datulu presente, sa se infatisiedie inaintea subscri-sulu scaunu protopopescu, pentru ca la din contra. si fãra de dens'a se va decide in intielesulu SS. canöne, divortiulu cerutu de barbatulu ei.

Brasiovu, 2 Novembre 1867.

Scaunulu prot. gr. or. I-iu alu Brasiovlui

Iosifu Baracu

Protopopu.

Publicatiune.

Prin gratiosu decretu regiu guberniale de datu 24 Octobre 1867 Nro 20,391, s'au concesu comunitãtiei Vistea inferiöra (Districtulu Fa-garasiului) tinerea a döue terguri de tiëra in fia-care anu, si adeca unulu in 6 Prieru (Bu-navestire) si altulu in 27 Augustu (Santa Ma-ri'a mare) cãror'a voru premerge câte döue dile indatinatele terguri de vite.

Acest'a se aduce la cunoscenti'a publica.

Vistea inferiöra, 16 Novembre 1867.

Oficiulu comunale.

ASSICURAZIONI GENERALI CU PRIVIL. C. R. IN TRIEST,

intemeiata in anulu 1831,

cu unu fondu de sigurantia dopa bilantiulu, publicatu in 4 Novembre 1866, de 24,463,860.

primesse pentru premii förte potrivite:

a) asecurantiu contr'a pagubiriloru prin focu;

b) asecurantiu pentru viëtãa ömeniloru, cu si fãra profitu, de capitale, pensiu si rente, precum si asecurantiu de zestre.

Societatea, indreptãtita de a esercea töte plasele de asecurantiã, cari suntu iertate dopa legi, au fostu dintre töte institutelu austriace de asecurantiã ceã d'antãiu, carea au introdusu asecurantiile viëtiei si au purtatu inca din inceputu neintreruptu grija pentru ele, ca sa oferese participatori-loru töte comoditãtãle ce suntu impreunate cu o soliditate duratöre a societãtiei.

Intre combinatiunile diferite ale asecurantiöloru pentru casulu de mörte ne oferese la tarifulu II. cu profitu inlesniri deosebite, de öre-ce la ce-stea din urma da societatea participatoriiloru din profitulu, ce resulta, 75%, prin ceea-ce se reduce plat'a premiöloru la o suma cum se pöte de mica.

In anulu 1862 se urcã profitulu de impartire la 74²⁷/₁₀₀ proc. in anulu 1863. se urcã profitulu acest'a chiaru si la 98⁶⁴/₁₀₀ proc.; in anulu 1864 la 70⁸³/₁₀₀ proc.; in anulu 1865 la 13 proc. si in anulu 1866 la 25⁶¹/₁₀₀ proc. ale premiöloru platite. Förte observabilu este, ca daun'a (pagub'a) ce se pöte face intr'unu anu o purtã institutulu singuru; folosulu acest'a este förte mare, de öre-ce bilantiulu se incheie din anu in anu, eara profitulu ce se cuvino in privintiã poliitiöloru, cari si perdu valörea prin mörtea asecurãtulu seu prin incetarea de a platã premiele, trecu in proprietatea celorlalti participatori.

In ce mesura urcata a experimentalu societatea folosinti'a sea se vede de acolo, ca ea au platitu dejã dela inceputulu ei

63,945,001 f.

pentru daune in urm'a mortiei a 3555 parite

asecurate 3,823,446.

Reservele cari se urca

la 12,684,750 f.

precum si celelalte fonduri

Sum'a, carea asecura societatea dopa bilantiulu mentionatu, au ajunsu la cifr'a cea förte insemnata mai multu de

819 milliöne florini,

cu unu venitu de premii si interese de

8,000,000 florini,

in care in sa nu se cuprinde si sum'a cea insemnata a tontineloru si a venituriloru pre viëtã.

Ajudecarea acest'a via ne da documentulu celu mai adevratu despre increderea din töte pãrtile, de carea se bucura societatea in urm'a apretiuirei acurate a soliditãtiei administrãriei seie interne, earaprin sumele enorme de garantia se oferese publiculu töta sigurantiã, ce se pöte dori.

Subscriãa agentia principala se recomanda dara onoratulu publicu, doritoriu de asecurantiã, a se adresã in ori-ce casu cãtra dens'a si ea este gat'a de a servi cu ori-ce informatiuni in privintiã acest'a Sabiu in 10/11 1867.

Agentiã principale a asecurantiiei generali cu privilegiu c. r. in Triest:

Paulu Nendvich.